

MİLLİYETÇİLİĞİMİZ VE TÜRK GENÇLİĞİ *

Ord. Prof. Dr. ŞEVKET AZİZ KANSU

Fakülte Dekanı

Sayın Arkadaşlarım,

Ne mutlu Türküm diyene; Ebedî Şefin bu ölmez sözü şimdi burada, güzel ve ebedî Türk vatanının bu öz ana parçasında kulaklarımızda ne kadar daha canlı ve ne kadar daha manalı çınlıyor.

Evet uzun hasret yıllarından sonra tekrar ana vatan topraklarının bağrına atılan ve katılan Türk Hatay ülkesinde, Türk Hataylı kardeşlerimizin arasında, Türk irade ve gücünün, Türk vatan ve millet sevgisinin granit kayalara ve şahikalara benzeyen bu büyük adam ve şef sözünün mânasını can evimde duyuyorum. Çünkü Hatay bu Türk idare ve gücünü, bu vatan ve millet sevgisini bir kere daha tarihe maletti.

Sevgili vatandaşlarım,

Konuşmamı, Milliyetçiliğimiz ve Türk Gençliği konusu üzerinde yapacağım.

Rahmetli Profesör Mehmet İzzet, " Milliyet nazariyeleri ve millî hayat ,, adlı eserinin bir yerinde diyor ki: (Bir Türk mütefekkeri bir gün ,, " Türk kimdir ? ,, sualine " kendini Türk bilendir,, cevabını" vermişti. Bu cevap doğrudur, fakat eksiktir. Kendini Türk bilmek istemek kâfi değildir, aynı zamanda " Türk olmak ,, lâzımdır.) Ben bu satırların derin mânası üzerinde çok durdum. Çünkü gerçekten kendimizi Türk bilmek yetmez, Türk olmağa lâyık olmak gerektir. Türk millet ve vatanına layık Türk olmak demek millî felsefemizin, Türk dünya ve tarih görüşünün, Türk iradesinin, Türk medeniyetinin, Türk kültürünün canlı ve erkek realitelerine, ülkülerine dört elle sarılmak, onları yaşamak ve büyük Türk millet yapısı içinde faydalı ve gerçek bir vatan çocuğu olmağa savaşmaktır. Bu ebedî millî kıymetleri muhafaza ve müdafaa etmektir.

Milletler insan topluluklarıdır. Fakat bu topluluklar, gelişi güzel doğmamışlardır. Bu canlı toplulukları tarih, dil, gelenekler, derin hayati menfaatler, mücadeleler, büyük adamlar, anıtlar, antikiteler, dağlar, taşlar, sular, ırmaklar, ormanlar, yollar, göçler, kaynaşmalar, ırklar yürümüşler, kalıplamışlar, mühürlemişler, perçinleştirmişlerdir.

(Millet, bir ruh, bir manevî varlıktır. Haddi zatında birbirinin aynı olan iki şey, bu ruhun, manevî varlığın teşekkülüne sebep oluyor. Bunlardan birincisi mazide, ikincisi haldedir. Çok zengin hatıralar bun-

* II. Ankara Üniversitesi haftası münasebetiyle Antakya Halkevinde 10 Eylül 1943 tarihinde verilen ilk konferans.

lardan birincisi, beraber yaşamak ve taksim kabul etmez olan bu hatıraları elan devam ettirmek arzuları da ikincisini teşkil eder. İnsan hüdayinabit olarak yetişmez. Bunun gibi millet de eski ve uzun fedakârlıklar gayret ve sedakatin yuğrulmuş bir mahsulüdür. En meşru ibadet, ecdada karşı duyulan tazim hissidir; biz bugünkü mevcudiyet ve durumumuzu onlara borçluyuz.

Kahramanca hareketlerle dolu bir mazi, büyük adamlar, şeref, işte milliyet fikri bü içtimâî olaylar üzerine dayanır. Hakiki bir kavmin bir insan camiası teşkil etmesi için her şeyden önce, müşterek şeref ve muvaffakiyetlere malik olması ve bunların ebediyen ve mütemadiyen yenilerini yaratmak arzularının mevcut olması icabeder. Böylece insanlar ne kadar sıkıntı ve ızdırap çeker, ne kadar fedakârlıklara katlırsa, o kadar birbirini sever ve birbirine yaklaşır. Kendi eliyle yaptığı ve vedia olarak kendisinden sonra gelenlere bıraktığı evi sevmiyen tasavvur edilebilirini ?

Millet, eskiden yapılmış yahut istikbalde yapılacak olan fedakârlık hislerinden mütevellit bir manevî iştiraktan başka bir şey değildir. Millet maziye dayanmakla beraber, halde de açık olarak müşterek hayatı idame ettirmek arzularıyla kendisini gösterir.

(Isparta'nın; "biz sizin olduğunuzdan başka bir şey değiliz ve sizin olduğunuzu olacağız „ şarkısı her milletin millî marşının. basit bir hülasasıdır. Askerî fikirlere muvafık hudutların müşterek gümrüklerin yapamadığı şeyi, mazideki müşterek muvaffakiyet ve tahassürler, istikbalde hakikat olarak görmek arzularıyla yapılan projeler, ümitler ve gayeler yapar.

Müşterek acılar, müşterek saadetlerden daha sağlam bağlardır. Millî hatıraların arasında muvaffakiyetlere ve galibiyetlere nisbeten felaketlerin tuttuğu yer pek daha geniş, pek daha derindir. Çünkü eski dertler insanlara vazifeler ve müşterek hareket mecburiyetini yükler)¹.

Böylece bizde, insan, ruh, madde ve tabiat etkilerinin kaynaştığı ve millî şuur dediğimiz esrarlı mayanın daima canlı ve uyanık tuttuğu bir realitenin yani Türk milletinin çocuklarıyız.

Esrarlı bir maya diye andığım millî şuurun gelişmesi bilirsiniz ki, sevgili arkadaşlarım, bir takım şartlara bağlıdır; bir taraftan millî ana tarmin, millî geleneklerin, folklorun daima taze bir ilgi ile kavranması bilinmesi, öğrenilmesi, yaşanması, diğer, taraftan millî dilin her nesil boyunca daha güzel daha geniş ve daha derin millî bir dil haline gelmesinç çalışmak, millî dili yalnız gırtlığımızla değil, ruh ve kafamızla işlemek ve bizden sonrakilere daha ileri bir dil olarak teslim etmek gerektir.

Vatan ve tarihi sevmek için, milleti sevmek için vatani dolaşmak vatanın uzak yakın atalar yadigârlarını tanımak, öğrenmek ve bilmek

¹ Ernest Renan, millet nedir? Çeviren: P. Erman. Ülkü Sayı, 77-78. 1939.

lâzımdır. Vatanın tabiatını, dağını, taşını, gölünü, hayvanlarını, otlarını vatan çocukları kadar sevmek lâzımdır. Bu sevginin kökleri hayat kadar derindir. Bu sevgi vatan çocuklarını istiklâl ve hürlik uğrunda ölmeğe, vatani korumaya ve vatani diğer vatanlardan üstün ve güzel ve ileri yapmağa götüren sevgidir. Millî şuurun unsurlarından biri olan bu sevgi bizi ilerleme ve yükselme yoluna da ulaştırır. Yalnız unutmayalım ki, ilerleme, yükselme yolunun kapılarını açan yalnızca bu sevgi de değildin Ülkü adamı olmak da gerektir.

Genç arkadaşlarımız;

Sevgili Millî Şefimiz İnönü Türk çocuklarına, hepimize yeni Türk ufuklarına bakarak bakınız ne diyor:

"Yeni Türkiyenin kurulması davasını üzerine almış olan yüksek alınlı kendine güvenen nesil ancak ülkü yolundan muvaffakiyete erebilir. Ülkü yolundan gidenlerin sıfatları çok çalışmak, bedence, ahlakça kuvvetlerini vatan hizmeti için arttırmak, çok öğrenmek, bhusus her vesile ile öğrenmek suretinde sayılabilir. Kötü menfaat kayıtlarından ter temiz olmak, her çeşit fedakârlığa azamî derecede hazır bulunmak her ülkünün temel yapısıdır. Evet yeni Türkiyeyi dilediğimiz gibi kurak, ancak ülkü yolunda yılmaz yolcular bulunmak ile kabil olacaktır.

"Biz en çok bilgiye muhtacız. Siyasî bilgiye, iktisadî bilgiye. Siyasî bilgi milletimizin varlık davalarını, milletler arasında kendi vaziyetimizi bize anlatacaktır. Sade fakat temelli ve sağlam siyasî bilgi sayesinde millet birliği ve beraberliği tutulabilir. Dışarıdan ve içeriden her kıyafet ile gelecek süslü zehirlere karşı kendi doğru yolunu şaşırması ancak siyasî bilgilerle kolaylaşır.

İçtimaî ve bhusus İktisadî hayatımız içinde asrın fennî bilgilerine kat'î ihtiyacımız vardır.

Ülkü yolunun yorulmaz yolcuları bütün milletin bilgisini her sahada mütemadiyen artırmağı bir tek çıkar yol saymalıdır.,,

İşte İnönünün bu dileklerine lâyük Türk çocukları olmak, ve Türk vatanını, bu? gözle kucaklamak milliyetçiliğimizin ana temellerinden birisi değil midir?

Ben Türk karakterine çok uygun bir felsefenin realitesine inanan adamım. Bu felsefe Türk tarihinin ebedî menkibe kaynaklarından olan çaba (effort) felsefesidir.

Çaba, geliştirici, çaba yaratıcıdır. İstiklâl savaşımız ve inkılâbımızda geliştirici ve yaratıcı olmamız mıdır?

Burada biraz duralım ve mukadder bir kaç soruya sizinle beraber cevap verelim. Fakat çabanın bu fazileti yanında, diyecekler, onun uzviyeti ve ruhî kudretleri tükettiğini görmüyor muyuz? Çaba bir zor değil midir? İşte dünyanın, hayatın, insan topluluklarının, medeniyetlerinin tali ve kaderlerinin yegâne hâkimi olan problem. Bu problem karşısında Türle, hayatın, uzviyet ve medeniyetlerin kaderlerini çizen hükümü

nurlu bir şevkle derhal vermiştir. Cehd! zaten bu cehd değil midir ki Türk. vatanım bin bir felaketten kurtardığı gibi geleceğini de temin edecektir. Tevekkül ve boyun eğmek yerine, çaba ve atılış. Biz bu felsefenin adamlarıyız. Türk kahramanları ölmez mübarek emanetlerini bize böyle kazanarak bıraktılar.

Eğitim eninde sonunda, insanın doğduğu andan öleceği ana kadar yaşamak adını verdiğimiz olayın akışında duygularıyla kazandığı muâz-zam bir intibalar ve reaksiyonlar serisinden bir cehdden başka bir şey midir?

Gerçekten meşhur Amerikalı terbiyeci Stanly Holl cehd hakkında bir çok müşahedeleri telhis eyliyerek şu neticeye varmıştır: (nihaî cehd inkişaf ettirir).

Gerçekten yüce bir çaba yeni bilgileri yaratır. Pratik istidadı geliştirir. Şuurun şiddetini çoğaltır, ve insanın fizik ve ruhî faaliyetinde çıkagelen buhranları karşılamasına yardım eder.

Bir Fransız filozofu olan Maine de Birane cehdi Sens intime'in en temelli bir olayı olarak kabul ediyordu, Cehd, iç güdüleri realize etmek için en önemli bir vasıta da değil midir? cehd yukarıda işaret eylediğimiz gibi çok defa da güçtür, zordur, eziyet verir. Şayet cehd geliştirirse, şayet yaratıcı ise, uzviyetimizden enerji alır ve kendi faydasına kullanır. Bundan ötürü uzviyeti yorar ve yıpratır. O halde yine yukarıda söylediğimiz gibi cehdden ictinab eylemek en akıllı bir yol değil midir?

Bu suretle düşünenler, unutuyorlar ki iç güdülerimizin zaruretleri hayatımızın müdafaa hattını teşkil ederler; hayatı tehdit eden tehlikele-re karşı koyarlar. Cehdin zahmeti, zoru ile kabili mukayese olmıyan acılar veyahut da ileri bir bitkinlik, soysuzlaşma cehdin zoruna karşı kolay aranan, haz ve zevkin ilk merhalesidir,

O halde cehd ile hedonisma arasında esaslı bir tezdad mevcuttur. Bunlar ferdin eğitiminde olduğu kadar millî ve maşerî eğitim de tercih zarureti gösteren hareket tarzı ve tipini teşkil ederler.

İnsan sosyete içinde yaşadığı andanberi, bütün dikkâtini soydaş-larının ruhiyeti, onların kasdı yönsemeleri üzerinde temerküz ettirmek mecburiyetinde kaldığı gibi, bir topluluk vücuda getiren insanlar da kendileri gibi toplulukların temayüllerini, zihniyetlerini yoklamağa, bil-meğe mecburdurlar.

Genç arkadaşlarım;

Ruhu millet ve vatan sevgisi ile aşılana, ateşlenen bir gençlik bilgi ve teknik ile kanalize olan hayat -memleket istek ye ihtiyaç-larını elbette manevi kazma ve küreklerden, maddî kazma ve kü-reklere dökerek işleyecektir; Türk şehirlerinde, kasabalarında değil köylerinde bile bu manivelalarla işleyen kazma küreklerin yaratacakları işi, memleket işini, memleket yapısını, memleket imarını düşününüz.

Hayat, toprak, yurt, gök, deniz, orman, dağ, akan sular insan karşısında ihsan kafa ve eliyle kıymet alıyorlar.

Türk topraklarının hayatı, göğü, ormanı, dağ ve denizi Türk insanının karşısında Türk insanının kafa ve eliyle Türk manasını almağa mecburdurlar.

Türk inkılâbının hayat kıymetlerine lâyük hayat kıymetlerini Türk topraklarına bu gençlikten başka kim mukaddes birer tohum gibi ekecektir ? Bu öyle bir gençlik ki, kafasında hayat ve dünyanın felsefi telâkkisi yanında hayat ve dünyanın İlmî telâkkisi yaşayacak, sevdiğim bir deyimle, Apollon ve Dionysos onun yabancı olamayacak.. Hayat savaşını, memleket savaşını, kafa savaşını Türk topraklarının bereketinde, Türk anıtlarının yükselmesinde, Türk dağlarının delinmesinde, Türk nehirlerinin düzelmesinde, Türk ormanlarının büyümesinde, Türk köylerinin çoğalmasında, güzelleşmesinde, Türk bilgisinin zenginleşmesi uğrunda akıtacak. Bir gençlik ki, kendiliğinden ruhunun taşan enerjisi ile. memleketin ruh ve madde imarında maddî araç ve kıymetlerin üzerine kendi varlığından varlıklar katacak bir gençlik ki Türk topraklarının insan çokluğunu yüzde yüze çıkaracak. Bu böyledir. Böyle olacaktır. Çünkü hayat böyledir !

Türk vatanını kucaklayan genç beden ve ruh kıymetlerini ölç. Beden ve ruh kıymetlerini bir çeliğe yerilen su ve dövülen bir demir gibi sende sertleştir. Kafasında bilgi, ellerinde teknik, gönlünde büyük ülkü, dudaklarında taze ve güler bir şarkı bu güzel vatanda, mübarek topraklarda, bu derin kahraman yurttta Türk gerçeğinin ameli ol !

* * *

"Dört köşeli belli bir vatani terakki ettirecek sizsiniz. Size biz bu vatani istirahat vicdan ile teslim edeceğiz. Muhafaza şerefi o zaman size ait olacaktır. Bu vazîfeyi ifa etmelisiniz,,.

Büyük Millî Şef, Türk gençliğine bu direktifi Lozan zaferinden dönüşünde veriyordu: Sevgili Millî Şefimizin bu direktifi bütün Türk vatandaşlarının ve Türk gençliğinin, hepimizin millî İrade ve ülküdeki birliğimizi ve beraberliğimizi emretmektedir ki milliyetçiliğimizin esaslı karakterlerinizden ve prensiplerinden birisi de işte budur.